

BOEKBESPREKING

Aardlore door Prof. S. J. Hand, vertaling van Dr. J. F. Steenhuis. 127 bl. 16 foto's, 32 teken. Uitg. Kluwer—Deventer. Geb. f 3.95.

Een wetenschappelijk zeker goed verantwoord boek met hier en daar tegenover elkander afgewogen hypothesen, populair geschreven, vlot vertaald, op behoorlijk papier en met prettige letter gedrukt, de foto's helaas nog op slecht kunstdrukpapier.

Een boek, dat ons prettig inleidt in onderwerpen uit de algemene geologie: over aardoppervlak en zeebodem, aardbinnenste en gebergtevorming, vulkanen, slenken en horsten, het evenwicht in de aardkorst, drijvende continenten en z.g. verzonken werelddelen; — ook de ouderdom der aarde wordt besproken en de betekenis — mirabile dictu — van de „scheppings-sage”.

Gelovigen, zowel Katholieken als Protestanten, hoezeer ook respecterende de wetenschappelijke gronden van een langdurig aardbestaan, moeten ietwat pijnlijk worden getroffen door deze typering van het Scheppingsverhaal, waarin voor hen de uitdrukking ligt van de scheppende werkzaamheid Gods.

Bij een herdruk moet dit vlekje er af, evenals de bijtitel „Geologie zonder vaktermen”, die niet klopt met de uitdrukkingen: terrestrische gebieden, depressie, detritus, continentaal plat, erosie, bewegingscoëfficiënt, praecipetaat, enz. (Humbug van de uitgever?)

Laten we dan tevens hopen op gebruik van het metrieke stelsel: door 't gehele boek worden alle (en vele bekende) gegevens uitgedrukt in mijlen, vadems, voeten en duimen, wat voor Engeland wel populair mag zijn, maar vage beelden scheidt voor de hollandsche lezer.

P. VAN DER LIJN.

BOEKBESPREKING.

Prof. Dr. M. G. Rutten, Geologie der Nederlandsche steenkolen. Uitgeverij Het Spectrum, Utrecht — Brussel. 164 bl. tekst, 25 foto's, 34 tussentekstafb. 1947. Prijs f 15,25.

Dit boek is een zeer welkome aanvulling voor onze geologische literatuur. Buiten de voortreffelijke wetenschappelijke werken over een der belangrijkste delfstoffen van Nederland bestond er tot dusver geen publicatie, waarin in samenvattende zin en op voor de leek begrijpelijke wijze uitsluitend de steenkolen worden behandeld, wat wel eens als een gemis werd gevoeld. Dank zij het — we kunnen gerust zeggen verdienstelijke — werk van prof. Rutten, die een der vooraanstaande deskundigen op dit gebied is, bestaat dit hiaat gelukkig niet meer. In een zevental hoofdstukken behandelt de schrijver achtereenvolgens de stratigrafie van de steenkolenformatie, de fossielen, de tectoniek in Limburg (onze steenkolenprovincie bij uitnemendheid), de metamorfose, andere kolenvelden in Nederland en de carbonontsluiting in het Geuldal bij Epen. Hij maakt de bescheiden opmerking, dat de lezer zich door zware kost moet heenworstelen, maar dat valt heus wel mee. Bizarroer interessant is de beschrijving van het karakter van het carbonische bos, waarbij een veelgemaakte fout wordt rechtgezet, nl. de reconstructie van carbonische bossen met te veel verschillende plantensoorten, waardoor het werkelijke beeld van het carbonische bos in het gedrang komt. Prof. Rutten komt dan tot de conclusie, dat de carbonische moerassen buitengewoon eentonig waren, en merkt hierbij op dat, wanneer de mens tijdens het carbon reeds zou hebben geleefd, het begrip „natuurschoon” hem onbekend zou zijn gebleven.

Een hoofdstuk, dat ik niet noemde, maar waar ik nog wel even de aandacht op wil vestigen, al is het dan van minder specifiek geologische aard, is „De steenkool en de mijnen”, waarin de geschiedenis en de tegenwoordige toestand van de mijnbouw in Nederland worden geschetst.

Het boek is geïllustreerd met fraaie foto's op kunstdruk, w.o. prachtige opnamen van plantenfossielen, en een reeks zeer duidelijke, instructieve tekeningen in de tekst.

Voor iedere belangstellende in „het zwarte goud” zij het werk van prof. Rutten van harte aanbevolen.

H. KRUL.